

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کشور

دستور العمل

برنامه‌های ۹ گانه صیانت از حقوق شهروندی
در دستگاه‌های اجرایی

(ویژه مدیران، کارکنان و مراجعین)

ستاد مرکزی صیانت از حریم امنیت عمومی و
حقوق شهروندان وزارت کشور

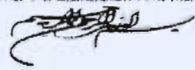
حضرت امام خمینی(ره):

... به مجلس و دولت و دست‌اندرکاران توصیه می‌نمایم که قدر این ملت را بدانید و در خدمتگذاری به آنان خصوصا مستضعفان و محرومان و ستمدیدگان که نورچشمان ما و اولیای نعم همه هستند و جمهوری اسلامی ره آورد آنان و با فداکاری‌های آنان تحقق پیدا کرد و بقای آن نیز مرهون خدمات آنان است، فروگذار نکنید و خود را از مردم و آنان را از خود بدانید.

صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۱۲

مقام معظم رهبری(مدظله العالی):

... ممکن است ما انواع و اقسام کارها و برنامه‌ها را پیش رو داشته باشیم و اجرا کنیم. باید در میان آنها، آن چه خدمت‌رسانی عمیق‌تر و ماندگارتر و زودبازده‌تر محسوب می‌شود، اولویت پیدا کند. به ویژه این کارها باید بیشتر در خدمت قشرهای مستضعف و محروم و محتاج جامعه صورت گیرد.

دستورالعمل برنامه‌های ۹ گانه صیانت از حقوق شهروندان در دستگاه‌های اجرایی و استانهای سراسر کشور ویژه مدیران، کارکنان و مراجعین

کلیات:

- ۱- دبیران حقوق شهروندی دستگاه‌های اجرایی و مدیران کل اجتماعی استانداری‌ها، مسئول پی‌گیری و نظارت بر حسن اجرای برنامه‌های این دستورالعمل می‌باشند.
- ۲- جلسات منظمی با حضور مدیران مراکز تابعه و واحدهای تحت پوشش برای توجیه برنامه‌ها و پی‌گیری اجرای آنها برگزار شود.
- ۳- مخاطبان اصلی برنامه‌ها و اقدامات صیانت از حقوق شهروندان، ارباب رجوع، کارکنان و مدیران دستگاه‌های اجرایی می‌باشند.
- ۴- گزارش نوبه‌ای سه ماهه از اجرای برنامه‌ها به همراه مستندات مربوطه به دبیرخانه ستاد مرکزی صیانت ارسال گردد.
- ۵- از تجربیات موفق و ایده‌های نو و ابتکارات موثر سایر دستگاه‌ها و استان‌ها در اجرای برنامه‌ها استفاده شود.
- ۶- در برگزاری کارگاه‌ها و جلسات آموزشی و اخلاق اداری از حقوق‌دانان و اساتید مورد تایید حوزه و دانشگاه استفاده شود.
- ۷- برگزاری جلسات حقوق شهروندی را می‌توان با جلسات مستقل ستاد صیانت و یا با جلسات شورای فرهنگی دستگاه مربوطه جمع‌بندی کرد.
- ۸- در پایان هر برنامه از مخاطبین نظرسنجی به عمل آورده و از نتایج آن برای بهبود برنامه‌های بعدی استفاده شود.
- ۹- ستاد صیانت استان‌ها در صورت لزوم می‌توانند براساس مقتضیات و شرایط فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و... استان نسبت به بومی‌سازی برنامه‌های حقوق شهروندی با هماهنگی دبیرخانه ستاد مرکزی صیانت اقدام نمایند.
- ۱۰- با توجه به این که برنامه‌های ابلاغی حقوق شهروندی جزو وظایف جاری و ذاتی دستگاه‌ها و ادارات دولتی بوده و از این جهت آن توسط ستاد مرکزی صیانت به دلیل اهمیت آن می‌باشد، بنابر این ضمن تاکید بر اهتمام لازم در اجرای برنامه‌ها، در صورت نیاز از اعتبارات فرهنگی، اجتماعی و سایر منابع دستگاه و اداره متبوع استفاده نمایند.

● برنامه اول: تعیین سیاست‌ها و راهبردهای صیانت از حقوق شهروندی

اقدامات:

- ۱- تعیین راهبردهای اجرایی و احصاء شاخص‌های صیانت از حقوق شهروندی در دستگاه‌های اجرایی
- ۲- بررسی وضعیت موجود، تبیین وضعیت و اولویت‌بندی شاخص‌های صیانت از حقوق شهروندی
- ۳- اختصاصی‌سازی شاخص‌های صیانت از حقوق شهروندی در دستگاه اجرایی مربوطه (ستاد و صف)
- ۴- تعریف و تبیین حداقل ۵ مورد از شاخص‌های اختصاصی دستگاه‌های اجرایی (ستاد و صف) به منظور عملیاتی نمودن آنها
- ۵- تدوین منشور حقوق شهروندی هر دستگاه (اصفهان هر روزه)

● برنامه دوم: آموزش و توانمندسازی مدیران و کارکنان دستگاه‌های اجرایی

اقدامات:

- ۱- آموزش منشور حقوق شهروندی سازمان و آموزش مدیران و کارکنان دستگاه‌های اجرایی از طریق برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی ضمن خدمت (یک مرحله)
- ۲- اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی کارکنان نسبت به شاخص‌ها و معیارهای منشور حقوق شهروندی
- ۳- استفاده از ظرفیت فرهنگی و اجتماعی سازمان در جهت ایجاد حس مسوولیت‌پذیری اجتماعی، تقویت روحیه خود کنترلی، وجدان کاری و دین‌مداری مدیران و کارکنان (این بند دقیقاً توانمندسازی است که ارتباط مستقیمی با بحث پیشگیری دارد و بهتر است در این قسمت عنوان شود)
- ۴- برگزاری همایش آموزشی و توجیهی با حضور مدیران، کارشناسان و کارکنان دستگاه مربوطه با موضوع صیانت از حقوق شهروندی و ارتقاء سلامت نظام اداری و رشد ارزش‌های اخلاقی جامعه اداری (یک بار در سال)
- ۵- برگزاری نشست‌های علمی و تخصصی، به منظور هم‌اندیشی، آسیب‌شناسی و دست‌یابی به راه‌کارهای انضباط اداری و ترویج قانون‌گرایی و پیشگیری از تخلفات و فساد اداری (دو بار در سال)
- ۶- برگزاری جلسات اخلاق اداری ماهانه برای مدیران و کارکنان دستگاه اجرایی، مراکز تابعه و استان‌های سراسر کشور با استفاده از اساتید اخلاق
- ۷- تولید و توزیع بسته‌های آموزشی حقوق شهروندی و مباحث کلاس‌های اخلاق اداری برای مدیران و کارکنان و برگزاری مسابقات از محتوی آموزشی آنها
- ۸- اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی کارکنان نسبت به شاخص‌ها و معیارهای منشور حقوق شهروندی

● برنامه سوم: اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی شهروندان

اقدامات:

- ۱- آگاه‌سازی عموم مردم به ویژه مراجعین نسبت به حقوق، تکالیف و انتظارات متقابل آنان و سازمان
  - ۲- بهره‌گیری از ظرفیت صدا و سیما، و تبلیغات شهری و... برای توجیه و آموزش همگانی
  - ۳- تهیه و توزیع بروشورهای آموزشی، توجیهی مناسب برای دریافت کنندگان خدمات از سازمان‌ها و ادارات
- متبوع

۴- راهنمایی و اطلاع‌رسانی مناسب به مراجعین از نحوه ارائه تسهیلات و خدمات به آنان

❁ برنامه چهارم: پیشگیری از تضييع حقوق شهروندان

اقدامات:

- ۱- تقویت استفاده از ظرفیت‌های نظارتی سازمان از جمله: حراست، بازرسی، امورحقوقی، حفاظت پرسنل، بسیج، شورای امر به معروف و نهی از منکر، ائمه جماعات و افراد معتمد و موثر برای فعال سازی نظارت عمومی و کاهش تخلفات اداری و جلوگیری از تضييع حقوق شهروندان.
- ۲- ارشاد کارکنانی که در آستانه و معرض تخلفات اداری قرار می‌گیرند از طریق ارجاع به دوره‌های آموزشی، تذکر و مشاوره قبل از انجام تخلف و رسیدگی توسط هیات تخلفات اداری
- ۳- بروز رسانی بانک اطلاعات تخلفات اداری و تضييع حقوق شهروندان
- ۴- افزایش تعامل با واحدهای نظارتی سایر دستگاه‌های اجرایی برای پیشگیری از احقاق حقوق شهروندان
- ۵- احیای فریضه «امر به معروف و نهی از منکر» در سازمان و همکاری در اجرای طرح نظارت همگانی
- ۶- استفاده از ظرفیت فرهنگی و اجتماعی سازمان در جهت ایجاد حس مسئولیت‌پذیری اجتماعی و تقویت روحیه خود کنترلی و وجدان کاری و دین‌مداری مدیران و کارکنان برای پیش‌گیری از هرگونه تضييع حقوق شهروندان
- ۷- بررسی تخلفات کارکنان در برخورد نامناسب با ارباب رجوع و عدم توجه به تکریم آنان توسط بعضی از کارکنان در ستاد صیانت پس از تذکر و در صورت تکرار معرفی جهت رسیدگی به هیات تخلفات اداری
- ۸- شناسایی کانون‌ها و بسترهای جرم‌خیز در ساختارها و گلوگاه‌های اداری و انجام اقدامات پیش‌گیرانه برای سالم‌سازی محیط اداری

❁ برنامه پنجم: ارتباطات مردمی و توسعه خدمات الکترونیکی

اقدامات:

- ۱- رسیدگی به شکایات و اختصاص حداقل دو ساعت در هفته توسط مدیران عالی و میانی برای ملاقات عمومی
- ۲- حضور مدیران عالی و میانی درمجامع عمومی نظیر مساجد، نمازجمعه‌ها، مناسبت‌های ملی و مذهبی و پاسخ به سوالات و درخواست‌های مردمی
- ۳- دایر کردن میز خدمت مجهز به IT در ورودی ادارات با استفاده از افراد خوش برخورد، توانمند و با انگیزه
- ۴- توسعه خدمات الکترونیکی و گسترش هر چه بیشتر مراکز ارائه تسهیلات و خدمات، ارتقاء سامانه تلفنی، سایت و پیامک به منظور افزایش رضایت‌مندی کاربران و مراجعین و نیز پیش‌بینی سازوکارهای جایگزین در صورت مختل شدن سیستم موجود
- ۵- استفاده از تلفن گویا و ارسال پیامک و سایت‌های سازمان‌ها جهت آشنایی کارکنان و مردم با قوانین و مقررات

❁ برنامه ششم: روان سازی قوانین و مقررات

اقدامات:

- ۱- پایش و آسیب‌شناسی نارضایتی‌های مردمی از نابسامانی‌های قانونی و بوروکراسی اداری
- ۲- شناسایی قوانین و مقررات زائد و دست و پاگیر اداری، موازی و مزاحم
- ۳- جمع‌آوری پیشنهادات اصلاحی قوانین و مقررات زائد و ناکارآمد از مراکز مربوطه و پی‌گیری اصلاح، تنقیح و تصویب از طریق مراجع ذیصلاح
- ۴- بررسی ضوابط، مقررات و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های موجود و شفاف‌سازی و اصلاح نظامات و فرایندها ارائه خدمات در مؤسسات تحت نظارت برای تسهیل امور مراجعین
- ۵- انعقاد تفاهم‌نامه همکاری در راستای ارتقای فرهنگ حقوق شهروندان با دستگاه‌های ذیربط (قضایی، رسانه ملی، مراکز آموزشی و ...)
- ۶- اجرای بخشنامه اصلاح ساختار ستادسیانت دستگاه‌های اجرایی به شماره ۸/۱۳۴۰۷۱ مورخ ۹۱/۱۰/۲۵

❁ برنامه هفتم: فضا سازی و تبلیغات محیطی

اقدامات:

- ۱- فضا سازی و تبلیغات محیطی اثربخش برای کارکنان و مراجعین با استفاده از روش‌ها، شیوه‌ها و ابزارهای نوین
- ۲- استفاده از منابع و آموزه‌های دینی، اخلاقی، تربیتی و علمی در حوزه‌های مربوط به حقوق شهروندان
- ۳- حمایت از ظرفیت‌های مردمی، هنرمندان و آثار هنری آنان و نظرات کارشناسان تبلیغات و رسانه برای ترویج حقوق شهروندی
- ۴- تغییر نوبه‌ای محتوای تبلیغات محیطی در طول سال حد اقل ۴ مرحله
- ۵- اختصاص بخشی از محتوای نشریه‌های داخلی به بحث حقوق شهروندی
- ۶- مصاحبه با رسانه‌های جمعی و تشکیل میزگردهای تبیین حقوق شهروندی توسط مدیران و کارشناسان آگاه
- ۷- تهیه متون و محتوای مناسب با محوریت حقوق شهروندی برای تولید فیلم و سریال و محصولات متنوع فرهنگی و هنری
- ۸- نصب تابلوی منشور اخلاقی سازمان مربوطه در منظر مراجعین

❁ برنامه هشتم: تشویق و ترغیب

اقدامات:

- ۱- تشویق و ترغیب مدیران و کارکنان خوش برخورد، پی‌گیر و پاسخگو نسبت به مراجعین و پی‌گیری تنبیه متخلفین در این موضوع
- ۲- پیش‌بینی مشوق‌های لازم با رعایت شاخص‌های ارزیابی با لحاظ کردن ایجاد انگیزه در سایرین شده و پرهیز از تاثیر منفی بر دیگران
- ۳- اجرای برنامه‌های پیشنهادی پس از بحث و بررسی و تصویب در ستاد سیانت دستگاه و اداره متبوع
- ۴- توجه به ضوابط، مقررات و آیین‌نامه‌های این موضوع در قانون خدمات کشوری و طرح تحول اداری و دستورالعمل ارزش‌یابی کارکنان

- ۵- استفاده از ظرفیت مناسبت‌های ملی (جشنواره شهید رجایی، هفته دولت) و مناسبت‌های اختصاصی دستگاه‌های اداری و اردوهای زیارتی، سیاحتی و فرهنگی برای تشویق و ترغیب مدیران و کارکنان
- ۶- استفاده از نتایج ارزیابی عملکرد کارکنان در حوزه رعایت حقوق شهروندی به عنوان یکی از شاخص‌های توانایی، لیاقت و شایستگی آنان در انتصابات و ترفیعات
- ۷- نظرسنجی از شرکت‌کنندگان در برنامه‌های آموزشی و مسابقات اجرا شده به منظور ارتقای بهبود کیفیت و اثربخشی برنامه‌های آتی
- ۸- احتساب دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی در سرجمع آموزش‌های حین خدمت کارکنان

● برنامه نهم: پایش و بررسی وضعیت حقوق شهروندی

اقدامات:

- ۱- برقراری نظام هوشمند و منطقی نظارت و ارزیابی رعایت حقوق شهروندی
- ۲- تدوین معیارهای ارزیابی حقوق شهروندی سازمان مبتنی بر قوانین و مقررات جاری
- ۳- نظارت بر رعایت حقوق شهروندان و تفکیک متخلف ناآگاه و غافل از متمردين و مغرضين
- ۴- برقراری ضمانت‌های اجرایی بازدارنده و مناسب
- ۵- نظر سنجی و پایش از میزان رضایت‌مندی مراجعین در ارتباط با چگونگی ارائه خدمات به مردم.

ابلاغی ستاد مرکزی صیانت از حریم امنیت عمومی و حقوق شهروندان (وزارت کشور)

امتیاز ۱۰۰۰	مخاطبان	میزان شرکت کنندگان	حجم ابلاغی سال	عنوان برنامه	ردیف
۱۱۰	اعضای ستاد صیانت دستگاه	%۱۰۰	- ۴ جلسه - تبیین حداقل ۵ شاخص اختصاصی - دستگاه متبوع - انعقاد تفاهم نامه	تعیین سیاستها و راهبردهای صیانت از حقوق شهروندی	اول
۱۳۰	مدیران و کارکنان	%۳۰ کارکنان و مدیران %۵۰ کارکنان و مدیران %۲۰ مدیران و کارکنان هر مرحله ۱۵ نفر	- همایش ۱ نوبت - اخلاق اداری ۱۲ جلسه ماهانه - کارگاه آموزشی مدیران ۱ جلسه - نشست تخصصی آموزشی ۲ مرحله - تدوین منشور حقوق شهروندی (یک مرحله)	آموزش و توانمندسازی مدیران و کارکنان دستگاههای اجرایی	دوم
۱۵۰	مراجعین	بنا به نیاز	%۱۰۰ اقدامات تعیین شده	اطلاع رسانی و آگاه سازی شهروندان	سوم
۷۰	توسط اعضای ستاد صیانت دستگاه	---	%۱۰۰ اقدامات تعیین شده	پیشگیری از تضییع حقوق شهروندان	چهارم
۱۲۰	مدیران، کارکنان و مراجعین	-	%۱۰۰ اقدامات تعیین شده	ارتباطات مردمی و توسعه خدمات الکترونیکی	پنجم
۱۴۰	مدیران و کارکنان	بنا به نیاز	- دو ساعت در هفته رسیدگی به شکایات توسط مدیران عالی و میانی - حضور مدیران عالی و میانی در مجامع عمومی - پنج فعالیت در توسعه خدمات الکترونیک	روان سازی قوانین و مقررات	ششم
۹۰	مدیران، کارکنان و مراجعین	-	حداقل ۵ فعالیت	فضاسازی و تبلیغات محیطی	هفتم
۸۰	مدیران و کارکنان	%۲	بنا به مورد	تشویق و ترغیب	هشتم
۱۱۰	اعضای ستاد صیانت دستگاه	%۱۰۰	- تدوین معیارهای ارزیابی حقوق شهروندی - انجام نظارت حداقل ۱ مرحله	پایش و بررسی وضعیت حقوق شهروندی	نهم

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کشور

دستور العمل

برنامه های ۱۰ گانه درون سازمانی ترویج فرهنگ عفاف و حجاب

در دستگامهای اجرایی و استانیهای سراسر کشور
(ویژه گلرگان، خانواده های آنان و مهرالجمین)

ستاد مرکزی صیانت از حریم امنیت عمومی و
حقوق شهروندان وزارت کشور

**دستورالعمل برنامه‌های ۱۰ گانه ترویج فرهنگ عفاف و حجاب در دستگاه‌های اجرایی و استان‌های سراسر کشور
(ویژه کارکنان، خانواده‌ها و مراجعین)**

کلیات

برنامه‌های درون سازمانی ترویج عفاف و حجاب مجموعه‌ای از برنامه‌ها و اقدامات است که تمامی وزارت‌خانه‌ها، سازمان‌ها، ادارات و نهادها برای ترویج، تبلیغ، معرفت‌افزایی و نهادینه‌سازی فرهنگ اصیل و متعالی ایرانی و اسلامی در حوزه‌ی حجاب و عفاف، نسبت به تحقق آن برنامه‌ریزی و اقدام می‌کنند. همه دستگاه‌های ذیربط در تهیه، اصلاح و تکمیل این مجموعه مشارکت کرده و خود را ملزم به رعایت مفاد آن می‌دانند. اصول حاکم بر کلیت برنامه‌های این دستورالعمل که تحقق اهداف مورد نظر منوط به رعایت و التزام به آنهاست به شرح زیر می‌باشد.

- ۱- اطلاع‌رسانی و تبلیغات، متناسب با فضای عمومی و اقتضائات ویژه هر دستگاه
- ۲- الزام بر استفاده از تجربیات موفق و استقبال از ابتکار، خلاقیت و نوآوری برای افزایش کارآمدی و روزآمد ساختن شیوه‌های اجرایی کردن این دستورالعمل
- ۳- تعیین ردیف و تخصیص بودجه و اعتبارات لازم و کافی برای پی‌گیری و اجرای برنامه‌ها
- ۴- تاکید بر اطلاع، اشراف و حمایت بالاترین سطح مدیریتی هر دستگاه از این دستورالعمل و لزوم ورود و حضور سایر سطوح مدیریتی برای تحقق آن
- ۵- تاکید و توصیه به مطابقت کامل هر نوع تدبیر، برنامه و اقدام با مفاد و چارچوب‌های این دستورالعمل و پرهیز از رویکردها و اقدامات سلیقه‌ای و شخصی
- ۶- تبیین علمی «برتر و کامل بودن چادر به عنوان حجاب» و ویژگی‌های شغلی و حرفه‌ای مخاطب و اقتضائات سازمانی در تبلیغ و ترویج «چادر به عنوان حجاب برتر»
- ۷- برنامه‌ریزی و اقدام به منظور ارتقاء موضوع عفاف و حجاب از سطح موضوعی با طبقه‌بندی اداری و تکلیفی ظاهری به تراز باوری عمیق و انتخابی آگاهانه
- ۸- تاکید و توجه توأمان به تعمیم موضوع عفاف و حجاب به زنان/ مردان
- ۹- اعمال دقت در اجرا و اظهار علنی حساسیت توسط مدیران نسبت به مواجهه و استفاده‌ی ابزاری و ناقض اهداف این دستورالعمل
- ۱۰- استفاده علمی و متناسب با اقتضائات سازمانی، از آیات و روایات، مضامین دینی و معنوی، فرمایشات، رهنمودها و توصیه‌های امام خمینی(ره) و مقام معظم رهبری، در برنامه‌های آموزشی، ترویجی و تبلیغی
- ۱۱- ترجیح و تقدم بخشیدن به مواجهه ملایم، مبتنی بر حسن خلق و معطوف به جذب حداکثری و احاله‌ی برخوردهای انضباطی به آخرین مرحله از مراحل تصمیم‌گیری
- ۱۲- تاکید بر جذب مشارکت همدلانه‌ی کارکنان هر دستگاه در اجرای برنامه‌ها
- ۱۳- توجه و تاکید بر اهمیت واگذاری هرگونه مسئولیت، در هر سطحی، به افرادی دارای حسن سابقه، واجد محبوبیت و آشنا و عامل به اصول اخلاقی و رفتار متعادل انسانی
- ۱۴- استفاده از اعتبار جاری در تهیه لباس متحدالشکل با همکاری کارگروه مد و لباس وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی متناسب با شئون اسلامی

🔖 برنامه اول: پایش و بررسی وضعیت عفاف و حجاب

اقدامات:

- ۱- برگزاری منظم جلسه کمیته عفاف و حجاب و گروه‌های تخصصی در امور هنری، تبلیغی، آموزشی، پژوهشی، نظارتی و...
- ۲- پایش و بررسی وضع موجود عفاف و حجاب در دستگاه و اتخاذ راه‌کارهای بهبود آن
- ۳- ارائه گزارشات فصلی یا موردی به مسئولین عالی در خصوص آخرین وضعیت عفاف و حجاب در سازمان
- ۴- تنظیم صورتجلسه و تهیه گزارش برای رؤیت دبیر ستاد صیانت دستگاه یا استان
- ۵- پی‌گیری مصوبات و ارائه گزارش در نشست ستاد صیانت دستگاه یا استان

🔖 برنامه دوم: تدوین و ترویج منشور عفاف و حجاب

اقدامات:

- ۱- تعیین حدود پوشش کارکنان زن برابر دستورالعمل‌های مربوطه شامل: چادر یا مانتوی غیر چسبان با آستین بلند تا زیر زانو و بدون علائم، شلوار پارچه‌ای، مقنعه بلند (به طوری که تمام سر، موها، و نواحی گردن پوشیده شود) با رنگ‌های متعارف بدون زینت و زیورآلات و عدم استفاده از هرگونه لوازم آرایشی
- ۲- تعیین حدود پوشش کارکنان مرد شامل: رعایت آراستگی و متانت ظاهری، اجتناب از پوشیدن تی شرت، پیراهن تنگ یا آستین کوتاه و شلوار تنگ یا جین و نیز پوشیدن لباس‌های دارای نشانه‌های غربی یا زیورآلات غیرمتعارف و کمربندهای پهن با سگک غیرمتعارف و پیرایش نامناسب موی سر و صورت
- ۳- ایجاد فضای امن و آرام با اتخاذ تدبیر مناسب برای جداسازی محیط بانوان از جمله: محل کار، سرویس ایاب و ذهاب و غذا خوری؛ در راستای کاهش اختلاط و سالم سازی روابط بین کارکنان زن و مرد به استناد مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی
- ۴- خودداری از به کارگیری بانوان در پست و محل‌های سازمانی پر ازدحام ویژه آقایان و حتی المقدور در نوبت کاری شبانه
- ۵- ترجیحاً به کارگیری منشی و یا مسئول دفتر مرد برای مدیران آقا و زن برای مدیران خانم
- ۶- تدوین منشور عفاف و حجاب سازمان مبتنی بر شریعت اسلام، رهنمودهای امام (ره) و مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، قوانین و مقررات جاری و ماهیت سازمان
- ۷- اطلاع رسانی و آگاه سازی کارکنان و مراجعین نسبت به مولفه‌ها، شاخص‌ها و معیارهای منشور عفاف و حجاب
- ۸- فرهنگ سازی منشور عفاف و حجاب در سازمان مبتنی بر قوانین و مقررات جاری کشور و ماهیت سازمانی
- ۹- تهیه دستورالعمل و پیوست فرهنگی برای رعایت شئون اسلامی و ترویج عفاف و حجاب در برپایی جشنواره‌ها، نمایشگاه‌ها، همایش‌ها، اماکن تفریحی، شهرک‌های سازمانی، فروشگاه‌های تابعه و نحوه حضور کارکنان در اجلاس‌ها و سفرهای بین‌المللی

برنامه سوم: آموزش و اقیاع سازی

تبصره (۱): اجرای ۶ جلسه ۲ ساعته برنامه‌های آموزشی و تربیتی درسال برای حداقل ۵۰ درصد کارکنان و مدیران و ۲۵ درصد خانواده‌ها متناسب با امکانات و مقدرات سازمانی

تبصره (۲): اجرای حداقل یک همایش یا گردهمایی با عناوین زیر در سال:

- همایش کارکنان (زن و مرد)
- همایش ویژه بانوان (کارکنان زن و همسران کارکنان مرد)
- همایش ویژه آقایان (کارکنان مرد و همسران کارکنان زن)
- همایش ویژه دانشجویان (فرزندان دانشجوی کارکنان)
- گردهمایی ویژه فرزندان دبیرستانی کارکنان
- گردهمایی ویژه فرزندان دبستانی و کودک کارکنان
- گردهمایی خانواده محور شامل همه اعضای خانواده کارکنان

تبصره (۳): خودداری از برگزاری کارگاه‌های آموزشی، گردهمایی‌ها و همایش‌های پر ازدحام، شلوغ، غیرقابل کنترل و فاقد اثربخشی

اقدامات:

- ۱- برگزاری همایش‌ها و کارگاه‌های آموزشی و جلسات هم‌اندیشی با رویکرد عفاف و حجاب برای کارکنان و خانواده‌های آنان
- ۲- استفاده از روش‌های نو و ابتکاری پر محتوی و با نشاط در برگزاری همایش‌ها و نشست‌های آموزشی با رویکرد عفاف و حجاب
- ۳- استفاده از فرصت مناسب‌ها، اوقات فراغت تابستان و سایر تعطیلات (در قالب دوره‌ی یک روزه) حتی المقدور به تفکیک برنامه‌های مذکور در تبصره (۲)
- ۴- استفاده از اساتید و شخصیت‌های مجرب، فاضل و خوش بیان حوزوی و دانشگاهی مورد تایید دستگاه‌های ذیربط و پاسخ به سوالات و شبهات مربوط به عفاف و حجاب
- ۵- معرفی الگوی جامع و مناسب عفاف و حجاب و پوشش اسلامی و ایجاد زمینه‌های دسترسی به آن
- ۶- حضور مدیران عالی و خانواده‌ی آنان با رعایت آداب و ظواهر دینی در همایش‌های خانوادگی و تاکید بر الگو بودن آنان برای دیگران
- ۷- الزام به حضور کارکنان در برنامه‌های آموزشی و احتساب آن در آموزش‌های حین خدمت و دوره‌های مصوب سازمان
- ۸- حتی المقدور تهیه و توزیع ویژه نامه‌های علمی آموزشی برای تبیین و تشریح اهمیت و ضرورت عفاف و حجاب در جامعه

🔹 برنامه چهارم: خدمات فرهنگی و هنری و تبلیغی عفاف و حجاب

تبصره (۱): فعالیت‌های فرهنگی، هنری و تبلیغی شامل: اجرای مسابقات، تئاتر، نمایش فیلم، برگزاری نمایشگاه، اردوهای فرهنگی، زیارتی و سیاحتی و عرضه بسته‌های فرهنگی

تبصره (۲): اجرای ۴ عنوان از برنامه‌ها فوق در طول سال برای حداقل ۵۰٪ کارکنان و خانواده آنان و نیز اعزام ۱۰ درصد آنان به اردوه متناسب با امکانات و توانمندیهای سازمان

اقدامات:

- ۱- اجرای برنامه‌های فرهنگی، هنری و تبلیغی ویژه بانوان شاغل و خانواده‌های کارکنان و مراجعین با موضوع عفاف و حجاب
- ۲- ارایه تسهیلات مناسب برای بهره‌مندی کارکنان و خانواده‌ی آنان از پوشش (مد و لباس) اسلامی و متناسب با الگوهای مطلوب اسلامی _ ایرانی با هماهنگی دستگاه‌های ذیربط
- ۳- عرضه بسته‌های فرهنگی با تخفیف ویژه همراه با برگزاری مسابقات فرهنگی در نمایشگاه‌ها، مراسم و مناسبت‌ها
- ۴- دعوت از بانوان محجبه و موفق در عرصه‌های اجتماعی فرهنگی، هنری و کارآفرین با هدف الگوسازی برای ترویج عفاف و حجاب
- ۵- ارسال پیامک در مناسبت‌های خاص، تبریک تولد، ازدواج، ارتقاء تحصیلی و ... به کارکنان همراه با پیام اخلاقی با موضوع خانواده و عفاف و حجاب
- ۶- غنی سازی اوقات فراغت خانواده‌های کارکنان و تقدیر از خانواده‌های موفق با رویکرد عفاف و حجاب نظیر اردوهای زیارتی و سیاحتی
- ۷- استفاده از فرصت مراسم و مناسبت‌های مذهبی و ملی برای ترویج عفاف و حجاب و تجلیل از خانواده‌های شهدا و ایثارگران
- ۸- اجرای برنامه‌های فرهنگی و آموزشی در اردوها و ایجاد فضای معنوی مناسب برای گسترش فرهنگ عفاف و حجاب
- ۹- ترغیب و اعزام کارکنان و خانواده آنان به اردوهای راهیان نور با تاکید بر استفاده از راویان رزمنده و مجرب دفاع مقدس و ارایه هدایای فرهنگی با مضامین خاطرات و منتخب وصیت‌نامه‌های شهداء در خصوص رعایت عفاف و حجاب
- ۱۰- تامین شرایط و زمینه‌های مناسب ورزشی، تفریحات مفرح، سالم، هیجان‌آور و با نشاط برای خانم‌های شاغل و خانواده‌های کارکنان متناسب با مقدرات و شرایط سازمان

🔹 برنامه پنجم: خدمات مشاوره‌ای

تبصره: پیش بینی نیم ساعت مشاوره در ماه برای حداقل ۵ درصد از کارکنان و خانواده‌ها

اقدامات:

۱. دعوت از مشاورین متاهل، مجرب و آشنا به آموزه‌های دینی

۵) اختصاص صندوق انتقادات و پیشنهادات در هر دستگاه به منظور بهره‌گیری از نظرات کارکنان و مراجعین
**عناوین برنامه‌های درون سازمانی ده گانه ترویج و گسترش فرهنگ عفاف و حجاب در دستگاه‌های اجرایی
 ابلاغی ستاد مرکزی صیانت از حریم امنیت عمومی و حقوق شهروندی وزارت کشور**

ردیف	عنوان برنامه	حجم ابلاغی سال	میزان شرکت کنندگان	مخاطبان	امتیاز (از ۱۰۰۰)
۱	پایش و بررسی وضعیت عفاف و حجاب	حداقل (۶جلسه) نشست تخصصی (۲ جلسه) شرکت در ستاد مرکزی صیانت	٪۱۰۰	اعضای ستاد صیانت دستگاه	۱۲۰
۲	تدوین و ترویج منشور عفاف و حجاب	- تدوین منشور عفاف و حجاب - اطلاع رسانی و آگاه‌سازی	٪۱۰۰	مدیران و کارکنان	۱۲۰
۳	آموزش و اقتناع‌سازی	- برگزاری برنامه آموزشی و تربیتی حداقل ۶جلسه (۲ ساعته) - برگزاری حداقل یک گردهمایی و همایش	٪۵۰ کارکنان و مدیران ٪۲۵ خانواده‌ها	کارکنان، مدیران و خانواده‌های آنان	۱۳۰
۴	خدمات فرهنگی، هنری و تبلیغی عفاف و حجاب	- اجرای ۴ برنامه فرهنگی هنری - عرضه بسته‌های فرهنگی	٪۵۰	کارکنان و خانواده‌های آنان و مراجعین	۱۳۰
۵	خدمات مشاوره‌ای	نیم ساعت در ماه	به ازای ٪۵ کارکنان	کارکنان و خانواده‌های آنان	۸۰
۶	فضا سازی و تبلیغات محیطی	- یک اثر (هر ۲۰۰ متر) - تغییر نوبه ای تابلوها و... ۴ مرحله در سال	---	کارکنان و مراجعین	۷۰
۷	حمایت از آثار و تولیدات فرهنگی و هنری عفاف و حجاب	۲ اثر در طی سال	بنا به ضرورت	کارکنان و خانواده‌های آنان	۷۰
۸	تشویق و ترغیب	حداقل یک مرحله	٪۱	کارکنان، خانواده‌ها و مراجعین	۷۰
۹	ارشاد و راهنمایی متخلفین و متمرّدین	بنا به مورد	---	کارکنان و مراجعین بدپوش	۸۰
۱۰	نظارت و ارزیابی بر رعایت عفاف و حجاب	- سرکشی از واحد‌ها و رده‌های تحت امر حداقل یک مرحله - ارزیابی عملکرد حداقل یک مرحله	٪۱۰۰	اعضای ستاد صیانت دستگاه	۱۳۰

✎ برنامه هشتم: تشویق و ترغیب

اقدامات:

- ۱- اعمال تشویقات سازمانی برای کارکنان محجبه و فعال در امور ترویج و گسترش فرهنگ عفاف و حجاب از جمله: اعطای لوح، هدایا و ترفیعات اداری، اعزام به اردوها و سفرهای زیارتی، سیاحتی و آرایه تسهیلات رفاهی و ورزشی مناسب
- ۲- تشویق، ترغیب و تسهیل ازدواج کارکنان مجرد توسط مدیران و دیگر کارکنان سازمان
- ۳- ترغیب بانوان شاغل به انتخاب حجاب برتر و تمجید از افراد متحول شده با تاکید بر پرهیز از اقدامات زمینه‌ساز رفتارهای متظاهرانه
- ۴- ایجاد ساز و کار مناسب برای حفظ و رعایت عزت و کرامت مراجعین محجبه و اعمال مشوق‌های فردی و موردی

✎ برنامه نهم: ارشاد و راهنمایی متخلفین و متمرّدین

اقدامات:

- ۱- تذکر، راهنمایی و ارشاد کارکنان و مراجعین نسبت به رعایت حدود پوشش و شئون اسلامی مبتنی بر اصول امر به معروف و نهی از منکر
- ۲- اطلاع رسانی و نصب تابلو، بنر و تیزر در ورودی‌ها و منظر مراجعین با محتوای رعایت عفاف و حجاب اسلامی
- ۳- اجرای مفاد دستورالعمل ابلاغی شماره ۱۲/م/۱۳/۷۵۰ مورخ ۱۳۹۱/۸/۹ سازمان حراست کل کشور به کلیه دفاتر حراست دستگاه‌های اجرایی
- ۴- تذکر شفاهی و کتبی و معرفی به هیات‌های تخلفات اداری در صورت "عدم رعایت حجاب اسلامی" بر اساس بند ۲۰ از قانون تخلفات اداری، مصوبه ۱۳۷۲/۹/۷ مجلس شورای اسلامی و ابلاغ رییس جمهور وقت در تاریخ ۱۳۷۲/۹/۲۲
- ۵- پرهیز از برخوردهای سلیقه‌ای و غیرمنطقی با افراد بد پوشش و برخورد انضباطی به عنوان آخرین اقدام
- ۶- تفکیک متخلف ناآگاه و غافل از متمرّدین و مغرضین در مواجهه با افراد بدپوشش

✎ برنامه دهم: نظارت و ارزیابی رعایت عفاف و حجاب

اقدامات:

- ۱) برقراری نظام هوشمند و منطقی رصد و نظارت بر رعایت عفاف و حجاب در دستگاه ذیربط
- ۲) ایجاد ضمانت‌های اجرایی مناسب و بازدارنده متناسب با ماهیت سازمان
- ۳) برگزاری مستمر نشست‌های ارزیابی عملکرد رده‌های تابعه و ارزشیابی انجام وظایف مربوطه در حوزه عفاف و حجاب
- ۴) سرکشی برنامه‌ای و موردی از واحدها و رده‌های تابعه با تاکید بر اجرای برنامه‌ها و رعایت ضوابط و مقررات در حوزه عفاف و حجاب

۲. انتخاب مکانی مناسب و در دسترس برای ارائه خدمات مشاوره ای به کارکنان و خانواده های آنان
۳. ارائه مشاوره های اعتقادی ، اخلاقی و خانوادگی با رویکرد استحکام بنیان خانواده و ترویج عفاف و حجاب مبتنی بر آموزه های اسلامی
۴. استفاده از فرصت محافل و اردوهای خانوادگی برای مشاوره
۵. اطلاع رسانی و بهره گیری از فرصت و ظرفیت های فضای مجازی در امر مشاوره

❦ برنامه ششم: فضا سازی و تبلیغات محیطی

اقدامات:

- ۱- فضا سازی و تبلیغات محیطی با استفاده از شیوه های اثر بخش و ابزارهای نوین تبلیغی و رسانه ای
- ۲- تهیه و نصب تابلوها، نمادها و ... به صورت هنرمندانه، اثربخش، غیرمستقیم ، کوتاه ، جذاب و برگرفته از آموزه های دینی و رهنمودهای امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (مدظله العالی) متناسب با محیط و ماهیت سازمانی برای ترویج فرهنگ عفاف و حجاب
- ۳- بروز رسانی و تغییر نوبه ای محتوای تابلوها و تعویض نمادها و... حداقل ۴مرحله در طی سال
- ۴- انجام تبلیغات محیطی در مسیرهای پر رفت و آمد، ورودی ها و سالن های انتظار

❦ برنامه هفتم: حمایت از آثار و تولیدات فرهنگی و هنری عفاف و حجاب

اقدامات:

- ۱- حمایت از آثار علمی، هنری و فرهنگی با موضوع عفاف و حجاب در بخش: فیلم، انیمیشن، تئاتر، برنامه مستند، نشریه و کتاب، پژوهش، فضای مجازی، سرود، نقاشی، کاریکاتور و... (حداقل دو اثر)
- ۲- استفاده از ظرفیت های علمی و فرهنگی دستگاه مربوطه، متناسب با نیازهای سازمانی و یا از طریق موسسات تخصصی مردم نهاد
- ۳- استفاده از هنرمندان و نویسندگان متعهد و متخصصین فعال در عرصه عفاف و حجاب و نیز دستگاه های فرهنگی از قبیل، سازمان صدا و سیما، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری، وزارت آموزش و پرورش، سازمان تبلیغات اسلامی، سازمان بسیج مستضعفین، سازمان اوقاف و... در تامین و تولیدات فرهنگی و هنری عفاف و حجاب
- ۴- تاکید به اثربخشی و جذابیت آثار علمی و فرهنگی، فیلم های کوتاه، بلوتوث، پیامک ، با سوزن های خانواده موفق، دختر نمونه، زنان الگو و...
- ۵- انجام پژوهش های کاربردی و بررسی علل و عوامل بدپوششی کارکنان و خانواده ها همراه با راه کارهای موثر در رفع آنها
- ۶- ایجاد زمینه اجرای برنامه های فرهنگی و هنری در سازمان با موضوع عفاف و حجاب

میثاق نامه عفاف و حجاب فرسنگیان

ما فرهنگیان بر اساس وظایف شرعی و در راستای اثر بخشی مطلوب بر دانش آموزان با امضای این میثاق نامه با یکدیگر عهد می بندیم :

- ✦ با توجه به نقش الگویی خود ، رعایت پوشش اسلامی پایبندی به فرهنگ عفاف و حجاب را وظیفه خود بدانیم.
- ✦ با توجه به اینکه ما از مؤثرترین نگارندگان پاکي بر لوح سپید ذهن دانش آموزانیم، تمام تلاش خود را در شناخت و کاربرد فرامین الهی به ویژه عفاف و حجاب به کارگیریم .
- ✦ با اذعان به نقش آفرینی دانش آموزان در برنامه های علمی ، اجتماعی و سیاسی فرهنگ پوشش اسلامی را همراه با نشاط و شادابی در فعالیت های دانش آموزی ترویج نمائیم .
- ✦ با تعمیق آموزه های الهی عفاف و حجاب حضور اجتماعی سالم را ترویج نمائیم.
- ✦ با تأسی به آموزه های دینی به ویژه سیره عملی معصومین علیهم السلام ، سبک زندگی اسلامی ایرانی در حوزه هیامنداری و پوشش شایسته را فراگیر سازیم.
- ✦ فراهم کردن زمینه مطالعه و تقویت باورهای صحیح عفاف و حجاب را بر خود فرض دانسته ، وبا پاسخگویی به شبهات در این موضوع را وجهه همت قرار دهیم.
- ✦ با استفاده از ظرفیت های هنری و با توجه به علائق گروه های سنی دانش آموزان ، در پر بار شدن محتواهای آموزشی و تربیتی مرتبط بکوشیم.
- ✦ با توجه به نقش بازدارندگی فرائض دینی به ویژه نماز با حضور در نماز جماعت مدرسه عملاً از آن در حفظ و تقویت حیاء و عفاف استفاده نماییم.
- ✦ نظر به نقش حیاتی فریضه امر به معروف و نهی از منکر در گسترش عفاف و حجاب ، با نظارت همگانی و یادآوری ، خود و دانش آموزانمان را به آن پایبند نماییم .

وزارت آموزش و پرورش

دبیر خانه عفاف و حجاب

میثاق نامه عفاف و حجاب اولیاء

ما اولیاء بر اساس وظیفه و تکلیفمان در مقابل حقوق فرزندانمان با امضای این میثاق نامه با یکدیگر عهد می بندیم :

- ✦ در جهت سالم سازی محیط خانواده، مدرسه، جامعه و فراهم کردن زمینه پذیرش قلبی و درونی، حیا، عفاف و حجاب با اولیاء و مربیان مدرسه همکاری و تعامل داشته باشیم.
- ✦ با توجه به نقش الگویی خود، رعایت پوشش اسلامی پایبندی به فرهنگ عفاف و حجاب را وظیفه خود بدانیم.
- ✦ با تاسی به آموزه های دینی به ویژه سیره عملی معصومین علیهم السلام برای عملی شدن سبک زندگی اسلامی ایرانی در خانواده تلاش نماییم.
- ✦ در پاسخگویی به شبهات فرزندانمان در زمینه عفاف و حجاب و شکوفایی فطرت الهی همچنین تقویت باورهای دینی آنان بکوشیم.
- ✦ با توجه به نقش فرایض دینی به ویژه نماز با بها دادن آن در جمع خانواده برای فراهم آوردن زمینه عمل آگاهانه فرزندانمان بکوشیم.
- ✦ با افزایش آگاهی ها و شناخت فوائد و مزیت های پوشش اسلامی زمینه انتخاب مناسبترین پوشش در عرصه های مختلف اجتماعی را برای فرزندانمان فراهم نماییم.
- ✦ نظر به نقش حیاتی فریضه امر به معروف و نهی از منکر در تقویت فرهنگ حیا و عفاف خود و فرزندانمان بکوشیم.

وزارت آموزش و پرورش
دبیرخانه عفاف و حجاب

میثاق نامه عفاف و حجاب دانش آموزان

ما دانش آموزان ایران اسلامی بعنوان طلایه داران دفاع از آموزه های سعادت بخش اسلام و با الهام از قرآن و عترت برای دستیابی به مراتبی از حیات طیبه فردی و اجتماعی با امضای این میثاق نامه با یکدیگر عهد

می بندیم:

- ضمن حفظ کرامت و ارزشهای والای انسانی ، مطلوب ترین پوشش مشروع را که برازنده یک نوجوان و جوان مسلمان ایرانی است انتخاب نماییم.
- با انجام فعالیت های علمی پژوهشی ، اجتماعی و سیاسی توأم با حفظ پوشش اسلامی به همگان نشان دهیم که حجاب ، لباس مشارکت سالم در عرصه های گوناگون است.
- با افزایش آگاهی ها و شناخت فوائد و مزیت های پوشش اسلامی، زمینه انتخاب مناسبترین پوشش را در جامعه دانش آموزی فراهم نمائیم.
- با توجه به گستردگی فضاهای مجازی ؛ تلاش می کنیم که خود و دوستانمان را از مزایا و پیامدهای استفاده نامطلوب آن مصون نگاه داریم.
- با توجه به نقش بازدارندگی فرائض دینی به ویژه نماز ؛ تلاش می کنیم با گسترش اقامه نماز آن در حفظ و تقویت حیا و عفاف استفاده نماییم.
- نظر به نقش حیاتی فریضه امر به معروف و نهی از منکر در گسترش عفاف و حجاب ، می کوشیم تا خود، خانواده و دوستانمان را به آن پایبند نماییم .
- با بهره مندی از آموزه های دین مبین اسلام ، بویژه اصل ولایت فقیه تلاش می کنیم تا در پرتو حیا و پاکدامنی زمینه سازان حکومت جهانی حضرت مهدی(عج) باشیم.

دبیرخانه عفاف و حجاب

باسمه تعالی

منشور اخلاقی کارکنان سازمان آموزش و پرورش استان چهارمحال و بختیاری

من کمال السعاده ، السعی فی اصلاح الجمهور »

ما کارکنان آموزش و پرورش ، با آگاهی از قداست و اهمیت تعلیم و تربیت و با باور و اعتقاد به تکریم ارباب رجوع و تحول اداری برای خدمات رسانی بهرت و داشتن نظام اخلاقی و ارزشی منطبق بر اهداف عالی و انسانی دین مبین اسلام ، خود را مسوول و موظف به رعایت موارد زیر می دانیم :

- ۱- ناظر دانستن خداوند در همه امور و رعایت تقوا و رضایت الهی .
- ۲- هدف دانستن تربیت و کوشش برای هدایت همه توانایی ها و برنامه ها و به منظور ایجاد تربیت مطلوب .
- ۳- احترام و تکریم ارباب رجوع و رعایت عدالت و انصاف در برابر مراجعان و مخاطبان .
- ۴- احساس مسوولیت و انجام درخواست ارباب رجوع (در حدود اختیارات و مقدورات قانونی) با علاقه ، صداقت و سرعت
- ۵- توجه به مشارکت جویی ، انتقاد پذیری و خوشرویی و احترام به همکاران .
- ۶- رعایت قوانین و مقررات اداری و حساسیت در حفاظت از اموال اداری و بیت المال .
- ۷- رعایت شئون اسلامی ، توجه به آراستگی فردی و انتظام تجهیزات محل کار .
- ۱۰- پیشگیری و مقابله جدید با تخلفات احتمالی اداری (توجه به امر به معروف و نهی از منکر)
- ۱۱- استفاده درست از اختیارات سازمانی ، راز داری و خودداری از افشای اطلاعات محرمانه اداری و ارباب رجوع .
- ۱۲- تلاش برای رشد و ارتقای علمی و مهارت شغلی و بهسازی امور .

۱- طرح تکریم ارباب رجوع

سازمان آموزش و پرورش استان چهارمحال و بختیاری